

Zbierka súdnych rozhodnutí

NÁVRHY GENERÁLNEHO ADVOKÁTA

DEAN SPIELMANN

prednesené 30. apríla 2025¹

Vec C-197/24 [Šifarský]ⁱ

**AK
proti
RU**

[návrh na začatie prejudiciálneho konania, ktorý podal Mestský súd Bratislava IV (Slovensko)]

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Smernica 2011/7/EÚ – Boj proti oneskoreným platbám v obchodných transakciách – Pojem ‚podnik‘ – Pojem ‚obchodná transakcia‘ – Smernica 93/13/EHS – Zmluva o poskytnutí právnych služieb pri založení obchodnej spoločnosti – Článok 267 ZFEÚ – Právomoc Súdneho dvora – Prípustnosť – Pojem ‚spotrebiteľ‘ – Fyzická osoba, ktorá využila služby advokáta na účely založenia obchodnej spoločnosti“

Úvod

1. Je klient, ktorý je fyzickou osobou, v rámci zmluvy o poskytnutí právnych služieb uzavretej s jeho advokátom a smerujúcej k založeniu obchodnej spoločnosti, ktorej konateľom a jedným z dvoch zakladateľov a spoločníkov sa mal stať uvedený klient, už podnikom alebo je ešte stále spotrebiteľom? To je otázka, ktorú v podstate kladie prejednávany návrh na začatie prejudiciálneho konania. V spore vo veci samej týkajúcom sa zaplata odmeny advokáta sa totiž vnútroštátny súd pýta na to, či sa má uplatniť súbor predpisov občianskeho alebo obchodného práva.

2. Táto vec tak dáva Súdnemu dvoru príležitosť objasniť v takomto kontexte pojem „podnik“ v zmysle smernice 2011/7/EÚ o boji proti oneskoreným platbám v obchodných transakciách² (prvá prejudiciálna otázka) a pojem „spotrebiteľ“ v zmysle smernice 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách³ (druhá prejudiciálna otázka). Je tiež príležitosťou preskúmať otázku právomoci Súdneho dvora odpovedať na túto druhú otázku v prípade, keď sa spor vo veci samej ako taký netýka nekalej podmienky, ako aj prípustnosť uvedenej otázky.

¹ Jazyk prednesu: francúzština.

ⁱ Názov tejto veci je fiktívny. Nezodpovedá skutočnému menu ani názvu žiadneho z účastníkov konania.

² Smernica Európskeho parlamentu a Rady zo 16. februára 2011 (Ú. v. EÚ L 48, 2011, s. 1). Táto smernica s účinnosťou od 16. marca 2013 zrušila a nahradila smernicu Európskeho parlamentu a Rady 2000/35/ES z 29. júna 2000 o boji proti oneskoreným platbám v obchodných transakciách (Ú. v. EÚ L 200, 2000, s. 35; Mim. vyd. 17/001, s. 226).

³ Smernica Rady z 5. apríla 1993 (Ú. v. ES L 95, 1993, s. 29; Mim. vyd. 15/002, s. 288), zmenená smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2011/83/EÚ z 25. októbra 2011 o právach spotrebiteľov (Ú. v. EÚ L 304, 2011, s. 64) (ďalej len „smernica 93/13“).

Právny rámec

Právo Únie

3. Odôvodnenie 8 smernice 2011/7 najmä stanovuje, že rozsah tejto smernice by sa mal obmedziť na platby vykonávané ako odplata za obchodné transakcie a že uvedená smernica by nemala upravovať transakcie so spotrebiteľmi, ani úroky v spojitosti s inými platbami.

4. Podľa článku 1 smernice 2011/7, nazvaného „Predmet úpravy a rozsah pôsobnosti“:

„1. Cieľom tejto smernice je boj proti oneskoreným platbám v obchodných transakciách s cieľom zabezpečiť riadne fungovanie vnútorného trhu a tým podporiť konkurencieschopnosť podnikov a najmä [malých a stredných podnikov].

2. Táto smernica sa vzťahuje na všetky platby uskutočnené ako odplata za obchodné transakcie.

...“

5. Článok 2 tejto smernice stanovuje:

„Na účely tejto smernice sa uplatňuje toto vymedzenie pojmov:

1. ‚obchodné transakcie‘ sú transakcie medzi podnikmi alebo medzi podnikmi a orgánmi verejnej moci, ktoré vedú k dodávke tovaru alebo k poskytnutiu služieb za odplatu;

...

3. ‚podnik‘ je akákoľvek organizácia iná ako orgán verejnej moci, konajúca v rámci svojej nezávislej hospodárskej alebo odbornej činnosti, a to aj vtedy, ak je táto činnosť vykonávaná len jednou osobou;

...“

6. Článok 6 ods. 1 uvedenej smernice stanovuje, že členské štáty zabezpečia, aby v prípade, že sa úrok z omeškania stane splatným v rámci obchodných transakcií v súlade s článkom 3 alebo 4 tejto istej smernice, bol veriteľ oprávnený získať od dlžníka minimálne paušálnu sumu vo výške 40 eur.

7. Smernica 93/13 vo svojom dvanástom odôvodnení stanovuje, že „keďže podľa súčasného stavu vnútroštátne právne predpisy umožňujú plánovať len čiastočné zosúladenie; keďže najmä zmluvné podmienky, ktoré neboli individuálne dohodnuté podliehajú tejto smernici; keďže členské štáty by mali mať možnosť výberu, so zreteľom na zmluvu, poskytnúť spotrebiteľom vysokú úroveň ochrany prostredníctvom vnútroštátnych ustanovení, ktoré sú prísnejšie ako ustanovenia tejto smernice“.

8. Článok 1 ods. 1 tejto smernice uvádza:

„Účelom tejto smernice je aproximovať zákony, iné právne predpisy a správne opatrenia členských štátov, ktoré sa [týkajú – *neoficiálny preklad*] nekalých podmienok v zmluvách uzatvorených medzi predajcom alebo dodávateľom a spotrebiteľom.“

9. Článok 2 písm. b) uvedenej smernice stanovuje:

„Na účely tejto smernice:

...

b) „spotrebiteľ“ znamená akúkoľvek fyzickú osobu, ktorá v zmluvách podliehajúcich tejto smernici koná s cieľom, nevzťahujúcim sa k [jej] obchodom, podnikaniu alebo povolaniu;

...“

10. Článok 3 ods. 1 smernice 93/13 stanovuje, že zmluvná podmienka, ktorá nebola individuálne dohodnutá, sa považuje za nekalú, ak napriek požiadavke dobrej viery spôsobí značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach strán vzniknutých na základe zmluvy, ku škode spotrebiteľa.

11. Článok 4 tejto smernice stanovuje:

„1. Bez toho, aby boli dotknuté ustanovenia článku 7, nekalosť zmluvných podmienok sa hodnotí so zreteľom na povahu tovaru alebo služieb, na ktoré bola zmluva uzatvorená a na všetky okolnosti súvisiace s uzatvorením zmluvy, v dobe uzatvorenia zmluvy a na všetky ostatné podmienky zmluvy alebo na inú zmluvu, od ktorej závisí.

2. Hodnotenie nekalej povahy podmienok sa nevzťahuje ani k definícii hlavného predmetu zmluvy ani na primeranú cenu a úhradu na jednej strane, ako aj tovar alebo služby dodávané výmenným spôsobom na druhej strane, pokiaľ tieto podmienky sú zrozumiteľné [Posúdenie nekalej povahy podmienok sa netýka ani definície hlavného predmetu zmluvy, ani primeranosti medzi cenou a odmenou na jednej strane a službami a tovarom poskytovanými ako protihodnota na strane druhej, pokiaľ sú tieto podmienky formulované jasne a zrozumiteľne – *neoficiálny preklad*].“

12. Článok 8 uvedenej smernice stanovuje:

„Členské štáty môžu prijať alebo si ponechať najprísnejšie opatrenia kompatibilné [prísnejšie opatrenie zlučiteľné – *neoficiálny preklad*] so zmluvou v oblasti obsiahnutej touto smernicou s cieľom zabezpečenia maximálneho stupňa ochrany spotrebiteľa.“

Slovenské právo

Obchodný zákonník

13. Zákon č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník (ďalej len „Obchodný zákonník“) z 5. novembra 1991 (č. 98/1991 Zb.) v súlade s § 2 ods. 2 písm. a) definuje podnikateľa ako osobu zapísanú v obchodnom registri.

14. Ustanovenie § 57 ods. 1 Obchodného zákonníka stanovuje, že ak z iných ustanovení tohto zákona nevyplýva niečo iné, zakladá sa spoločnosť spoločenskou zmluvou podpísanou všetkými zakladateľmi. Pravosť podpisov zakladateľov musí byť úradne overená.

15. Ustanovenie § 62 ods. 1 Obchodného zákonníka uvádza, že spoločnosť vzniká dňom, ku ktorému bola zapísaná do obchodného registra.

16. Ustanovenie § 369c ods. 1 tohto zákonníka, ktoré preberá do slovenského práva článok 6 ods. 1 smernice 2011/7, stanovuje, že „omeškaním dlžníka vzniká veriteľovi okrem nárokov podľa § 369, 369a a 369b aj právo na paušálnu náhradu nákladov spojených s uplatnením pohľadávky, a to bez potreby osobitného upozornenia...“

Občiansky zákonník

17. Zákon č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník, v znení uplatniteľnom v spore vo veci samej (ďalej len „Občiansky zákonník“), v § 52 stanovuje:

„(1) Spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

(2) Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva.

(3) Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

(4) Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.“

Zákon o advokácii

18. Zákon č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov zo 4. decembra 2003 (č. 239/2003 Z. z.) (ďalej len „zákon o advokácii“) v § 18 ods. 4 stanovuje, že „advokát je povinný v priebehu poskytovania právnej služby informovať klienta, ktorý je spotrebiteľom právnej služby, o výške odmeny za úkon právnej služby ešte pred začatím tohto úkonu, inak mu odmena nepatrí. ...“.

Spor vo veci samej, prejudiciálne otázky a konanie na Súdnom dvore

19. Základom sporu vo veci samej je žaloba, ktorú podala AK, advokátska spoločnosť⁴, žalobkyňa vo veci samej, proti RU, fyzickej osobe, žalovanému vo veci samej. Predmetom sporu je zaplatenie odmeny advokátskej spoločnosti za poskytnutie právnych služieb vo výške 3 250 eur spolu s úrokmi z omeškania od 18. januára 2023, ako aj zaplatenie nákladov spojených s uplatnením pohľadávky.

⁴ Pôvodná veriteľka je advokátkou, ktorá sa stala konateľkou žalujúcej spoločnosti v konaní vo veci samej, ktorej postúpila svoju pohľadávku.

20. AK tvrdí, že ju „na prelome mesiacov marec a apríl 2022“ kontaktoval RU, ktorý chcel založiť spoločnosť s ručením obmedzeným podľa slovenského práva. RU mal vykonávať funkciu konateľa tejto spoločnosti a stať sa jedným z dvoch zakladateľov a spoločníkov. AK a RU tak uzavreli ústnu mandátnu zmluvu, ktorou sa AK zaviazala poskytnúť právne služby za dohodnutú paušálnu odmenu.

21. AK zaslala RU návrh spoločenskej zmluvy a ďalšie dokumenty, ako aj faktúru za svoje služby, ktorá nebola uhradená k dátumu jej splatnosti, teda 17. januára 2023. Podľa AK ide o spor, ktorý sa riadi ustanoveniami obchodného práva, a preto požaduje zaplatenie paušálnej sumy vo výške 40 eur ako náhrady nákladov spojených s uplatnením pohľadávky v súlade s § 369c ods. 1 Obchodného zákonníka, ktorý preberá článok 6 ods. 1 smernice 2011/7.

22. RU zase popiera, že uzavrel zmluvu o poskytnutí právnych služieb s AK. Podľa RU nebola uzavretá žiadna dohoda o odmene a AK mu zaslala spoločenskú zmluvu a ostatné dokumenty bez toho, aby ju o to žiadal. RU sa považuje za spotrebiteľa a tvrdí, že spor sa neriadi ustanoveniami obchodného práva.

23. Keďže Mestský súd Bratislava IV (Slovensko) má pochybnosti o tom, či žalovaného vo veci samej treba považovať za podnik v zmysle smernice 2011/7, alebo za spotrebiteľa v zmysle smernice 93/13, rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky:

- „1. Má sa článok 1 ods. 2 v spojení s článkom 2 bodmi 1 a 3 a článkom 6 ods. 1 smernice [2011/7] vykladať v tom zmysle, že sa považuje (i) za ‚podnik‘ aj fyzická osoba, ktorá v prípade, o aký ide vo veci samej, využije právne služby advokáta smerujúce k založeniu obchodnej spoločnosti, ktorej sa má stať jej konateľom a jedným z dvoch zakladateľov a spoločníkov, a (ii) za ‚obchodnú transakciu‘ transakcia, ktorá v prípade, o aký ide vo veci samej, vedie k poskytnutiu služieb advokáta takejto fyzickej osobe smerujúcich k založeniu obchodnej spoločnosti?
2. V prípade zápornej odpovede na prvú otázku, má sa pojem spotrebiteľ použitý v článku 2 písm. b) smernice [93/13] v spojení s článkom 8 tejto smernice vykladať tak, že v prípade, o aký ide vo veci samej, zahŕňa aj fyzickú osobu, proti ktorej sa uplatňuje pohľadávka zo zmluvy o poskytovaní právnych služieb, ak jej predmetom boli služby smerujúce k založeniu obchodnej spoločnosti a žalovaný mal byť jej konateľom a jedným z dvoch zakladateľov a spoločníkov?“

24. Komisia a slovenská vláda predložili písomné pripomienky.

Analýza

O prvej otázke

25. Vnútroštátny súd sa svojou prvou prejudiciálnou otázkou pýta Súdneho dvora, či sa článok 1 ods. 2 smernice 2011/7 v spojení s článkom 2 bodmi 1 a 3 a článkom 6 ods. 1 tejto smernice má vykladať v tom zmysle, že fyzickú osobu, ktorá nie je „podnikateľom“ podľa slovenského práva, keďže ešte nebola založená žiadna spoločnosť, a ktorá využila služby advokáta na účely založenia obchodnej spoločnosti, ktorej konateľom a jedným z dvoch zakladateľov a spoločníkov sa má stať, treba považovať za „podnik“ v zmysle uvedenej smernice. Otázkou tak je, či poskytnutie dotknutých služieb predstavuje „obchodnú transakciu“ z dôvodu, že táto osoba požadovala

právne služby *na účely* budúcej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Podľa vnútroštátneho súdu je odpoveď na túto otázku nevyhnutná pre určenie, či má žalobkyňa právo na náhradu paušálnej sumy v súlade s článkom 6 ods. 1 smernice 2011/7 tak, ako ho prebral § 369c ods. 1 slovenského Obchodného zákonníka.

26. V tejto súvislosti treba na úvod pripomenúť, že podľa článku 1 ods. 2 smernice 2011/7 sa táto smernica vzťahuje na všetky platby uskutočnené ako odplata za „obchodné transakcie“. Tento pojem je definovaný v článku 2 bode 1 tejto smernice formulovaním dvoch kumulatívnych podmienok. Transakcia musí byť po prvé vykonaná buď medzi podnikmi, alebo medzi podnikmi a orgánmi verejnej moci a po druhé musí viesť k dodávke tovaru alebo k poskytnutiu služieb za odplatu.⁵

27. V tomto prípade je predmetom otázok vnútroštátneho súdu iba prvá podmienka týkajúca sa možnosti považovať RU za „podnik“.

28. Pripomínam, že z požiadaviek tak jednotného uplatňovania práva Únie, ako aj zásady rovnosti vyplýva, že keď článok 2 body 1 a 3 smernice 2000/35⁶ neodkazujú na vnútroštátne právo, treba pojmy „obchodná transakcia“ a „podnik“ vykladať autonómne a jednotne.⁷ Podľa článku 2 bodu 3 smernice 2011/7 treba za „podnik“ považovať akúkoľvek organizáciu inú ako orgán verejnej moci, konajúcu v rámci svojej nezávislej hospodárskej alebo odbornej činnosti, a to aj vtedy, ak je táto činnosť vykonávaná len jednou osobou.

29. V tejto súvislosti sa smernica 2011/7, ktorá má bojovať proti oneskoreným platbám v obchodných transakciách s cieľom zabezpečiť riadne fungovanie vnútorného trhu a tým podporiť konkurencieschopnosť podnikov a najmä malých a stredných podnikov, nemá vzťahovať na každú transakciu, ktorá vedie k dodávke tovaru alebo k poskytnutiu služieb za odplatu, najmä na všetky transakcie uzavreté jednorazovo medzi jednotlivcami v každodennom živote.⁸ Skutočnosť, že osoba uzavrie transakciu vzťahujúcu sa na hospodársku činnosť, nestačí na to, aby bolo možné považovať túto osobu za „podnik“ a túto transakciu za „obchodnú“ v zmysle článku 2 bodu 1 tejto smernice. Je ešte potrebné, aby táto osoba v rámci takejto činnosti alebo nezávislej odbornej činnosti konala ako organizácia.⁹

30. Táto požiadavka predpokladá po prvé, že uvedená osoba bez ohľadu na jej formu a právne postavenie podľa vnútroštátneho práva vykonáva túto činnosť systematicky a sústavne, čiže táto činnosť sa nemôže obmedziť na jednorazové a osamotené poskytnutie služby, a po druhé, že

⁵ Ako uvádza vnútroštátny súd, pojem „obchodná transakcia“ je široký a nezodpovedá sa nevyhnutne s pojmom „zmluva“ [k postupným dodávkam tovaru alebo poskytovaniu služieb v rámci tej istej zmluvy pozri rozsudok z 1. decembra 2022, X (Dodávky zdravotníckeho vybavenia) (C-419/21, EU:C:2022:948, body 22 a 25)]. Článok 1 ods. 2 smernice 2011/7 totiž stanovuje, že táto smernica „sa vzťahuje na všetky platby uskutočnené ako odplata za obchodné transakcie“, bez ohľadu na to, či tieto transakcie zodpovedajú konkrétnej zmluve. Rovnako stačí, aby transakcia „viedla“ k dodaniu tovaru alebo poskytnutiu služieb [pozri analogicky rozsudok z 18. novembra 2020, Techbau (C-299/19, EU:C:2020:937, bod 44)]. Otázkou samotnej existencie transakcie (v tomto prípade ústnej zmluvy medzi AK a RU) musí ako takú posúdiť vnútroštátny súd.

⁶ Smernica zrušená smernicou 2011/7.

⁷ Pozri analogicky, pokiaľ ide o smernicu 2000/35, nahradenú smernicou 2011/7, o ktorú ide v tomto prípade, rozsudok z 15. decembra 2016, Nemec (C-256/15, ďalej len „rozsudok Nemec“, EU:C:2016:954, bod 38).

⁸ Pozri rozsudok Nemec (bod 32).

⁹ Pozri rozsudok Nemec (bod 33).

dotknutá transakcia patrí do rámca uvedenej činnosti. Naopak predmetná činnosť nemusí byť nevyhnutne hlavnou hospodárskou alebo odbornou činnosťou dotknutej osoby alebo súvisieť s touto činnosťou.¹⁰

31. Spresňujem však, že pokiaľ ide o pojem „organizácia“, táto požiadavka systematického a sústavného výkonu činnosti nevyhnutne neznamená organizovanú štruktúru takých prostriedkov, ako sú vlastné zariadenia, zamestnanci a nástroje alebo vybavenie určené na túto činnosť.¹¹

32. Preto pri určení, či osoba koná ako „podnik“ v zmysle článku 2 bodu 3 smernice 2011/7, a teda či transakcie, ktoré uzatvára, majú obchodnú povahu v zmysle článku 2 bodu 1 tejto smernice, treba zohľadniť všetky dané okolnosti.

33. V spore vo veci samej je RU, žalovaný vo veci samej, fyzickou osobou a vnútroštátny súd neuvádza žiadnu inú okolnosť súvisiacu s jeho postavením alebo jeho činnosťou, ktorá by svedčila v prospech jeho kvalifikácie ako „organizácie konajúcej v rámci svojej nezávislej hospodárskej alebo odbornej činnosti“. Zo žiadnej informácie predloženej vnútroštátnym súdom totiž nevyplýva, že RU vykonával systematicky a sústavne nezávislú hospodársku alebo odbornú činnosť a nič nenasvedčuje tomu, že dotknutá transakcia patrila do rámca takejto činnosti. Ani jedna z dvoch podmienok na preukázanie existencie podniku, uvedených v bode 30 vyššie, nie je v tomto prípade splnená.

34. Vnútroštátny súd uvádza v tejto súvislosti možnosť zohľadniť budúcu povahu obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti, ktorá je predmetom zmluvy. Slovenská vláda zase tvrdí, že treba vziať do úvahy povahu, predmet a účel dotknutej transakcie. Podľa jej názoru fyzické osoby, ktoré konajú v procese zakladania obchodnej spoločnosti a ktoré konajú v súvislosti so zamýšľanou hospodárskou činnosťou tejto spoločnosti, možno považovať za „podnik“, a požiadavky v tejto súvislosti treba preskúmať vo vzťahu k zamýšľanej obchodnej spoločnosti v súlade s cieľom smernice 2011/7, ktorým je boj proti oneskoreným platbám. Z toho vyvodzuje, že RU konal so zámerom systematicky vykonávať hospodársku alebo odbornú činnosť a treba ho považovať za podnik, ktorý uzavrel obchodnú transakciu.

35. Táto argumentácia ma nepresvedčila.

36. Hoci je totiž pravda, že predmet dotknutej transakcie môže byť prípadne jedným z viacerých kritérií, ktoré treba zohľadniť pri posúdení, či sa uplatňuje smernica 2011/7¹², nemôže o nič viac ako zámer dotknutej osoby sám osebe stačiť na jej kvalifikáciu ako „podnik“ v rámci uzavretia danej transakcie.

¹⁰ Pozri rozsudok Nemec (body 34 a 35). V tejto veci pán Nemec uzavrel zmluvu o prenájme so združením dobrovoľných hasičov Murskej Soboty (Slovinsko), podľa ktorej tomuto združeniu prenajal cisternu určenú na dodávky vody v čase sucha. Dospelo sa k záveru, že zmluva dotknutá vo veci samej sa týkala hospodárskej činnosti a viedla k vystaveniu faktúry, a že hoci nepatrila do rámca činností pána Nemca (ktorý bol samostatným živnostníkom v oblasti sústruženia mechanických dielov a zvarovania), bolo ho možné považovať za konajúceho ako „podnik“, ktorý uzavrel „obchodnú transakciu“, pokiaľ táto transakcia, hoci sa netýkala činnosti, na ktorú mu bolo vydané živnostenské oprávnenie, patrila do rámca systematicky a sústavne vykonávanej nezávislej hospodárskej alebo odbornej činnosti, čo s ohľadom na všetky okolnosti prejednávanej veci mal overiť vnútroštátny súd.

¹¹ Pozri rozsudok zo 14. novembra 2024, Agenciart – Management Artístico (C-643/23, EU:C:2024:959, bod 33).

¹² Pozri v tomto zmysle rozsudok z 9. júla 2020, RL (Smernica o boji proti oneskoreným platbám) (C-199/19, EU:C:2020:548, bod 26), v ktorom Súdny dvor vyslovil, že z rozhodnutia vnútroštátneho súdu jasne nevyplýva, či J.M. pri uzavretí zmluvy o prenájme obchodných priestorov so spoločnosťou RL konal ako organizácia v rámci svojej nezávislej hospodárskej alebo odbornej činnosti, a či tak má takisto postavenie „podniku“. Súdny dvor spresnil, že skutočnosť, že obchodné priestory, ktoré boli *predmetom zmluvy o prenájme*, sú určené na podnikanie, poskytuje v tomto smere určitú indíciu, ale že vnútroštátnemu súdu aj tak prislúcha, aby v tejto súvislosti vykonal potrebné overenia.

37. Pripomínam, že na určenie pôsobnosti ustanovenia práva Únie je potrebné súčasne zohľadniť jeho znenie, kontext a ciele¹³.

38. Zo znenia článku 2 bodu 3 smernice 2011/7 po prvé vyplýva, že „podnik“ je definovaný ako organizácia „konajúca v rámci svojej... hospodárskej činnosti“, čo hovorí v prospech existencie tohto podniku v čase uzavretia dotknutej transakcie. Ak by normotvorca uvažoval o budúcom zámere vykonávať takúto hospodársku činnosť ako o definičnom znaku pojmu „podniku“, myslím si, že by to výslovne vyplývalo z textu,¹⁴ keďže to predstavuje nezanedbateľné rozšírenie pôsobnosti tejto smernice.

39. Po druhé si myslím, že systematický výklad potvrdzuje tento doslovný výklad. Smernica 2011/7 sa totiž *ratione materiae* vzťahuje na všetky platby uskutočnené ako odplata za „obchodné transakcie“, pokiaľ tieto transakcie vedú k dodávke tovaru alebo k poskytnutiu služieb za odplatu. Široká pôsobnosť tohto pojmu „obchodnej transakcie“ je však obmedzená tým, že táto transakcia je *ratione personae* definovaná ako každá transakcia medzi „podnikmi“, čo vyžaduje preskúmať, či transakcia bola alebo nebola uzavretá v postavení „podniku“¹⁵. Možnosť, že dotknutá osoba prípadne neskôr získa postavenie „podniku“ v zmysle článku 2 bodu 3 smernice 2011/7, tak podľa môjho názoru nemení nič na zistení, že nebola „podnikom“ v čase uzavretia transakcie. Možnosť budúcej zmeny jej postavenia v tejto súvislosti sa mi nezdá byť relevantným kritériom na účely posúdenia povahy dotknutej transakcie, aj keby bola táto zmena dôsledkom tejto transakcie.¹⁶ Dodávam, že aby bola daná transakcia „obchodná“, musí patriť „do rámca“ dotknutej činnosti danej osoby.¹⁷ Preto keď Súdny dvor posudzuje uplatniteľnosť smernice 2011/7 s prihliadnutím na postavenie strán, vychádza z okamihu uzavretia dotknutej transakcie.¹⁸

40. Po tretie, pokiaľ ide o účel smernice 2011/7, treba pripomenúť, že podľa jej článku 1 ods. 1 má smernica bojovať proti oneskoreným platbám v obchodných transakciách s cieľom zabezpečiť riadne fungovanie vnútorného trhu a tým podporiť konkurencieschopnosť podnikov a najmä malých a stredných podnikov. Myslím si však, že cieľ účinnej ochrany veriteľa proti oneskoreným platbám nemôže viesť k zmene pôsobnosti tejto smernice *ratione personae* do tej miery, že by do nej bola zahrnutá fyzická osoba, ktorá nezodpovedá kvalifikácii „podniku“ v čase uzavretia transakcie.

¹³ Pozri napríklad rozsudok z 12. decembra 2024, Tusnia (C-725/23, EU:C:2024:1015, bod 20).

¹⁴ Uvádzam napríklad, že na účely definovania spotrebiteľa smernica 93/13 stanovuje, že ide o akúkoľvek fyzickú osobu, ktorá v zmluvách podliehajúcich tejto smernici „koná s cieľom“, nevzťahujúcim sa k jej obchodom, podnikaniu alebo povolaniu. Platí to rovnako pre smernicu Európskeho parlamentu a Rady 2005/29/ES z 11. mája 2005 o nekalých obchodných praktikách podnikateľov voči spotrebiteľom na vnútornom trhu, a ktorou sa mení a dopĺňa smernica Rady 84/450/EHS, smernice Európskeho parlamentu a Rady 97/7/ES, 98/27/ES a 2002/65/ES a nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 2006/2004 („smernica o nekalých obchodných praktikách“) (Ú. v. EÚ L 149, 2005, s. 22), ktorá definuje spotrebiteľa a obchodníka výslovne s ohľadom na účel ich konania. Neplatí to pre pojem „podnik“ v smernici 2011/7, o ktorú ide v prejednávanej veci.

¹⁵ Pozri v tomto zmysle rozsudok Nemec (bod 43): „... je úlohou vnútroštátneho súdu učiť, či v prejednávanej veci pán Nemec uzavrel zmluvu dotknutú vo veci samej v postavení ‚podniku‘ v zmysle článku 2 bodu 1 smernice 2000/35“. Kurzívou zvýraznil generálny advokát.

¹⁶ Pozri analogicky v odlišnom kontexte smernice 93/13 rozsudok z 20. marca 2025, Arce (C-365/23, EU:C:2025:192, body 47 až 51), v ktorom Súdny dvor v nadväznosti na závery generálneho advokáta Rantosa v tej istej veci (C-365/23, EU:C:2024:865, body 55 až 57) rozhodol, že postavenie osoby ako „spotrebiteľa“ sa musí posudzovať v čase uzavretia predmetnej zmluvy. Maloletý, ktorý v deň uzavretia zmluvy o službách na podporu športového rozvoja a kariéry nevykonával dotknutú športovú činnosť ako podnikanie alebo povolanie, nestráca postavenie „spotrebiteľa“ v zmysle článku 2 písm. b) smernice 93/13 z dôvodu, že počas plnenia tejto zmluvy sa stal profesionálnym športovcom.

¹⁷ Pozri body 29 a 30 vyššie.

¹⁸ Pozri napríklad rozsudok zo 14. novembra 2024, Agenciart – Management Artístico (C-643/23, EU:C:2024:959, bod 35): „... uzatvorenie zmluvy o zastúpení osobou vykonávajúcou povolanie herečky je súčasťou odbornej činnosti tejto osoby a je úzko späté s touto činnosťou, keďže ak by uvedená osoba nevykonávala toto povolanie, uzatvorenie takejto zmluvy o zastúpení, ktoré spočíva práve v propagácii a riadení uvedenej činnosti, by bolo nevyhnutne bezpredmetné“. Kurzívou zvýraznil generálny advokát.

41. V tomto prípade však zo žiadnej informácie predloženej vnútroštátnym súdom nevyplýva, že v čase uzavretia dotknutej transakcie RU vykonával nezávislú hospodársku alebo odbornú činnosť alebo že pred AK vystupoval tak, že koná pri výkone takejto činnosti. Navyše nie je sporné, že RU ešte nebol konateľom ani spoločníkom spoločnosti, ktorá ešte nebola založená podľa slovenského práva a o ktorej zo spisu nevyplýva, či napokon vznikla. Okrem toho predmetom danej transakcie medzi účastníkmi konania vo veci samej bolo poskytnutie právnych služieb a hoci sa obsah tejto právnej konzultácie týkal založenia obchodnej spoločnosti (vypracovanie návrhu spoločenskej zmluvy, príprava ďalších dokumentov a posúdenie otázok týkajúcich sa založenia spoločnosti a osobnej účasti budúcich zakladateľov), nič nenasvedčuje tomu, že zámer založiť túto spoločnosť bol skutočný, a to tým skôr, že vnútroštátny súd uviedol, že RU poprel, že poveril AK vypracovaním tejto právnej konzultácie.

42. Okrem toho si myslím, že pochybnosti, ktoré vzniesol vnútroštátny súd s prihliadnutím na rozsudky Benincasa¹⁹ a Česká spořitelna²⁰, treba vylúčiť. Návrhy na začatie prejudiciálneho konania v týchto veciach mali totiž najmä určiť, ktoré súdy mali právomoc. V systémoch Bruselského dohovoru a nariadenia č. 44/2001 pojem „spotrebiteľ“ určuje pravidlá súdnej právomoci a okrem iného umožňuje žalobcovi, ktorý je „spotrebiteľom“, žalovať žalovaného na iných súdoch než súdoch štátu, v ktorom má žalovaný svoje bydlisko. Ako však zdôraznil Súdny dvor, keďže výklad tohto pojmu „spotrebiteľ“ umožňuje výnimky z pravidiel v oblasti právomoci súdov, musí byť tento výklad v tomto konkrétnom kontexte reštriktívny. Súdny dvor tak zastával názor, že v kontexte týchto ustanovení týkajúcich sa pravidiel právomoci,²¹ osobitná ochrana spojená s postavením „spotrebiteľa“, sledovaná uvedenými ustanoveniami, nie je odôvodnená v prípade zmlúv, ktorých cieľom je podnikateľská činnosť, hoci aj plánovaná do budúcnosti.²² V týchto veciach bol teda zohľadnený nie aktuálny, ale budúci výkon podnikateľskej činnosti pre záver, že dotknutá osoba nebola „spotrebiteľom“ v zmysle relevantných ustanovení Bruselského dohovoru a nariadenia č. 44/2001.²³

43. Hoci je však takáto úvaha pochopiteľná v kontexte určenia súdu, ktorý má právomoc v okamihu podania návrhu na začatie konania, nemyslím si, že ju možno použiť v prejednávanej spore.

44. Tento reštriktívny výklad pojmu „spotrebiteľ“, v ktorom podnikateľský účel zmluvy, budúca podnikateľská činnosť alebo vývoj zmluvného vzťahu predstavujú okolnosti relevantné pre odopretie postavenia „spotrebiteľa“, je odôvodnený v konkrétnom kontexte pravidiel upravujúcich právomoc. Okrem toho uvádzam, že tak článok 13 Bruselského dohovoru, ako aj článok 15

¹⁹ Spor vo veci samej v rozsudku z 3. júla 1997, Benincasa (C-269/95, EU:C:1997:337) sa týkal franchisingovej zmluvy obsahujúcej dohodu o voľbe právomoci, ktorej platnosť závisela od toho, či pán Benincasa, žalobca, ktorý podal žalobu proti spoločnosti, ktorá bola jeho zmluvným partnerom, na súde podľa miesta plnenia zmluvy, bol alebo nebol „spotrebiteľom“ v zmysle článku 13 prvého odseku a článku 14 prvého odseku dohovoru podpísaného v Bruseli 27. septembra 1968 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach (Ú. v. ES L 299, 1972, s. 32), v znení následných dohovorov o pristúpení nových členských štátov k tomuto dohovoru (ďalej len „Bruselský dohovor“).

²⁰ Spor vo veci samej v rozsudku zo 14. marca 2013, Česká spořitelna (C-419/11, EU:C:2013:165), sa týkal zmenkovej povinnosti konateľa spoločnosti, ktorý podpísal blankozmenku na rad, ktorú vystavila táto spoločnosť v prospech banky ako zabezpečenie zmluvy o úvere a otázky súdnej právomoci na rozhodnutie v tomto spore podľa článku 15 nariadenia Rady (ES) č. 44/2001 z 22. decembra 2000 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach (Ú. v. EÚ L 12, 2001, s. 1; Mim. vyd. 19/004, s. 42), ktoré vo vzťahoch medzi členskými štátmi nahrádza Bruselský dohovor.

²¹ Pozri tiež rozsudky z 25. januára 2018, Schrems (C-498/16, EU:C:2018:37, body 29 až 32), a z 10. decembra 2020, Personal Exchange International (C-774/19, EU:C:2020:1015, body 29 a 31).

²² Aj z bodov 41 a 42 rozsudku z 10. decembra 2020, Personal Exchange International (C-774/19, EU:C:2020:1015), vyplýva, že je možné zvážiť vývoj zmluvného vzťahu počas dlhodobého poskytovania služby pri preukazovaní postavenia „spotrebiteľa“ alebo „obchodníka“. V bode 46 tohto rozsudku sa ako jedno z kritérií, ktoré treba zohľadniť, spomína aj pravidelnosť činnosti.

²³ Dodávam, ako to zdôraznil vnútroštátny súd vo veci Česká spořitelna (C-419/11), že keď ručiteľ podpísal spornú zmenku, prevzal ručenie za záväzky spoločnosti, ktorá už existovala, ktorej bol konateľom a v ktorej mal väčšinový obchodný podiel.

nariadenia č. 44/2001 definujú spotrebiteľa odkazom na osobu, ktorá uzatvára zmluvu „na účely“, ktoré nie je možné považovať za súčasť jej podnikania alebo povolania, pričom pojem „účelu“ chýba v definícii podniku tak, ako vyplýva z článku 2 bodu 3 smernice 2011/7.

45. Naproti tomu vzhľadom na predchádzajúce úvahy týkajúce sa znenia, kontextu a cieľa smernice 2011/7²⁴ sa nezdá byť odôvodnený zvlášť široký význam pojmu „obchodnej transakcie“ až do tej miery, že by sa jej predmet a účel považovali za rozhodujúce kritériá pre uplatňovanie tejto smernice *ratione personae*.²⁵ V tomto prípade tak postavenie dlžníka RU ako „podniku“ treba posúdiť v okamihu uzavretia transakcie, ktorej predmetom bolo poskytnutie právnych služieb, a to bez ohľadu na skutočnosť, či spoločnosť zamýšľaná v rámci právnej konzultácie napokon vznikla alebo nie.

46. Vzhľadom na všetky predchádzajúce úvahy navrhujem Súdneho dvoru, aby odpovedal na prvú prejudiciálnu otázku tak, že článok 1 ods. 2 smernice 2011/7 v spojení s článkom 2 bodmi 1 a 3 a článkom 6 ods. 1 tejto smernice sa má vykladať v tom zmysle, že pokiaľ neexistujú iné okolnosti, ktoré by umožňovali dospieť k záveru, že fyzická osoba konala v rámci systematickej a sústavnej nezávislej hospodárskej alebo odbornej činnosti, čo prináleží overiť vnútroštátnemu súdu, skutočnosť, že táto osoba využila služby advokáta na účely založenia obchodnej spoločnosti, ktorej konateľom a jedným z dvoch zakladateľov a spoločníkov sa mala stať, nemôže sama osebe stačiť na to, aby táto osoba bola kvalifikovaná ako „podnik“, a teda aby transakcia uzavretá s advokátom bola kvalifikovaná ako „obchodná“.

O druhej otázke

47. Pre prípad zápornej odpovede na prvú prejudiciálnu otázku kladie vnútroštátny súd druhú prejudiciálnu otázku, aby v podstate zistil, či sa článok 2 písm. b) smernice 93/13 v spojení s článkom 8 tejto smernice má vykladať v tom zmysle, že fyzickú osobu, ktorá využila služby advokáta na účely založenia obchodnej spoločnosti, ktorej konateľom a jedným z dvoch zakladateľov a spoločníkov sa mala stať, treba považovať za spotrebiteľa v zmysle tohto ustanovenia.

48. Považujem za nevyhnutné najprv preskúmať právomoc Súdneho dvora odpovedať na túto druhú otázku, potom prípustnosť uvedenej otázky a napokon na ňu odpovedať vecne.

O právomoci Súdneho dvora

49. Treba pripomenúť, že smernica 93/13 sa týka iba po prvé podmienok, ktoré neboli individuálne dohodnuté (článok 3 tejto smernice), a po druhé podmienok, ktoré sa nevzťahujú k definícii hlavného predmetu zmluvy ani k primeranosti medzi cenou a službami alebo tovarom (článok 4 ods. 2 uvedenej smernice).

50. V tomto prípade sa však, ako uviedol vnútroštátny súd a zdôraznila slovenská vláda, vec sama netýka *podmienky* obsiahnutej v danej zmluve (v tomto prípade ústnej), či už by bola alebo nebola nekalá, ale definície „spotrebiteľa“ obsiahnutej v článku 2 písm. b) smernice 93/13. Okrem toho

²⁴ Pozri body 37 až 40 vyššie.

²⁵ Pozri analogický rozsudok z 8. júna 2023, YYY. (Pojem „spotrebiteľ“) (C-570/21, ďalej len „rozsudok YYY.“, EU:C:2023:456, body 49 až 51).

uvádzam, že ako vyplýva z návrhu na začatie prejudiciálneho konania, žalobkyňa vo veci samej sa zaviazala poskytnúť právne služby za „dohodnutú“ paušálnu odmenu, čo naznačuje, že odmena bola individuálne dohodnutá.

51. Smernica 93/13, ktorá sa týka „nekalých podmienok v spotrebiteľských zmluvách“, sa teda ako taká nemá uplatniť na meritum sporu vo veci samej.

52. V dôsledku toho vzniká otázka súvislosti sporu vo veci samej s právom Únie, čiže právomoci Súdneho dvora odpovedať na druhú prejudiciálnu otázku: má Súdny dvor právomoc vyložiť pojem („spotrebiteľ“) nachádzajúci sa v akte sekundárneho práva (smernica 93/13), hoci sa tento akt neuplatňuje v spore vo veci samej?

53. Judikatúra týkajúca sa právomoci Súdneho dvora v tejto oblasti bola predmetom vývoja, ktorý bol vynikajúco a relevantne analyzovaný, systematizovaný a zhrnutý mnohými generálnymi advokátmi,²⁶ ako aj doktrínou²⁷. Samotný Súdny dvor vysvetlil svoju metódu analýzy predovšetkým v rozsudku Ullens de Schooten²⁸. V tomto rozsudku Súdny dvor po tom, čo vyslovil, že má právomoc odpovedať na otázku týkajúcu sa výkladu zásady mimozmluvnej zodpovednosti štátu, lebo táto zásada je neoddeliteľnou súčasťou právneho poriadku Únie, meritórne preskúmal, či sa úprava mimozmluvnej zodpovednosti štátu mala uplatniť vo veci, ktorej všetky okolnosti sa obmedzovali na jeden členský štát, hoci ustanovenia Zmlúv týkajúce sa dotknutých základných slobôd (usadiť sa, slobodného poskytovania služieb a voľného pohybu kapitálu) sa v zásade nemajú uplatňovať v takejto „výlučne vnútroštátnej“ situácii. Súdny dvor v bodoch 50 až 53 uvedeného rozsudku uviedol štyri prípady, v ktorých sa tieto ustanovenia majú vyložiť dokonca aj v takejto situácii, a tak systematizoval prípady, v ktorých sa možno odvolávať na právo Únie (alebo ho možno vyložiť) v tom zmysle, že je odôvodnené, aby sa žalobca dovoľával tohto práva na svojom vnútroštátnom súde a aby tento súd položil Súdnemu dvoru otázku týkajúcu sa jeho pôsobnosti, hoci situácia nepatrí do pôsobnosti uvádzaného pravidla.

54. V tejto veci sa ako zvlášť relevantný javí štvrtý prípad formulovaný v rozsudku Ullens de Schooten, keďže sa týka prípadov, v ktorých aj napriek tomu, že skutkový stav veci samej priamo nepatrí do pôsobnosti práva Únie, sa ustanovenia tohto práva uplatňujú prostredníctvom vnútroštátnej právnej úpravy, ktorá k riešeniu situácií za okolností obmedzujúcich sa len na vnútroštátnu sféru jedného členského štátu pristupuje rovnako ako právo Únie.²⁹

55. V týchto prípadoch si totiž Súdny dvor ponecháva svoju právomoc tým, že uprednostní záujem na jednotnom výklade ustanovení práva Únie, aby zabezpečil rovnosť zaobchádzania s týmito situáciami a so situáciami, ktoré patria do pôsobnosti práva Únie. Výklad ustanovení práva Únie Súdnym dvorom vo výlučne vnútroštátnych situáciách je tak odôvodnený z dôvodu,

²⁶ V súvislosti s vedúcou úlohou generálnych advokátov pozri DOMENICUCCI, D. P.: *Le renvoi préjudiciel et les contours mouvants des situations purement internes*. In: FERRARO, F., LANNONE, C. (dir.): *Le Renvoi préjudiciel*, Bruxelles: Bruylant, 2023, osobitne s. 127 a nasl.

²⁷ Pozri okrem iných autorov doktríny DUBOUT, E.: *Voyage en eaux troubles: vers une épuration des situations „purement“ internes?* In: *R.A.E.*, 2016, č. 4, s. 679; WILDEMEERSCH, J.: *Contentieux de la légalité des actes de l'Union européenne*. Bruxelles: Bruylant, 2019, s. 352 – 357; BERLIN, D.: *Incompétence de la Cour de justice et irrecevabilité de la question préjudicielle: comment sortir de l'imbroglio jurisprudentiel?* In: *R.A.E.*, 2019, č. 4, s. 801; VARGA, Z.: *Les conditions de recevabilité des renvois préjudiciels*. In: *Guide pratique du contentieux européen devant les juridictions nationales*, Bruxelles: Bruylant, 2021.

²⁸ Rozsudok z 15. novembra 2016 (C-268/15, ďalej len „rozsudok Ullens de Schooten“, EU:C:2016:874).

²⁹ Pozri bod 53 rozsudku Ullens de Schooten a citovanú judikatúru [t. j. rozsudky z 18. októbra 1990, Dzodzi (C-297/88 a C-197/89, EU:C:1990:360, body 36, 37 a 41); zo 17. júla 1997, Leur-Bloem (C-28/95, EU:C:1997:369, body 27 a 32), ako aj zo 14. marca 2013, Allianz Hungária Biztosító a i., (C-32/11, EU:C:2013:160, bod 20)].

že tieto ustanovenia sú na základe vnútroštátneho práva uplatniteľné priamo a nepodmienené, aby sa zabezpečila rovnosť zaobchádzania s vnútroštátnymi situáciami a so situáciami upravenými právom Únie.³⁰

56. V takomto kontexte prislúcha vnútroštátnemu súdu, aby v súlade s požiadavkami článku 94 Rokovacieho poriadku Súdneho dvora uviedol, akú súvislosť má spor, ktorý prejednáva, s dotknutými ustanoveniami práva Únie, takže výklad požadovaný v prejudiciálnom konaní je nevyhnutný pre rozhodnutie v tomto spore.³¹

57. Po prvé v prejednáwanej veci vnútroštátny súd žiada výklad „pojmu“, v tomto prípade pojmu „spotrebiteľ“, ktorý je definovaný v článku 2 písm. b) smernice 93/13. V tejto súvislosti Súdny dvor vyložil extenzívne predmet svojej právomoci podať výklad v prejudiciálnom konaní upravenom v článku 267 ods. 1 písm. a) a b) ZFEÚ, ako právomoci, ktorá sa vzťahuje aj na „pojmy prebrané z práva Únie“. Existuje totiž jasný záujem na tom, aby sa s cieľom predchádzať budúcim výkladovým rozdielom vykladali pojmy prebrané z práva Únie jednotným spôsobom bez ohľadu na podmienky, v ktorých sa majú uplatňovať.³²

58. Po druhé si kladiem otázku, do akej miery sa pojem „spotrebiteľ“ uvedený v smernici 93/13 uplatňuje na základe uvádzaných ustanovení slovenského práva „priamo a nepodmienené“ na také vnútroštátne situácie, ako je situácia v prejednáwanej veci, a či napriek neexistencii zmluvnej podmienky, či už by bola alebo nebola nekalá, má Súdny dvor právomoc rozhodnúť o požadovanom výklade pojmu „spotrebiteľ“.

59. Pripomínam, že odkaz je v podstate „priamy“, keď je konkrétny a nie všeobecný, a je „nepodmienený“, keď ustanovenia Únie, na ktoré sa odkazuje, sú „bez obmedzenia uplatniteľné na situáciu vo veci samej“³³, čo znamená, že vnútroštátny súd sa nemôže odchyliť od výkladu, ktorý poskytuje Súdny dvor,³⁴ inak by hrozilo, že odpoveď na prejudiciálnu otázku nebude mať súvislosť so sporom vo veci samej a bude z tohto dôvodu čisto hypotetická.³⁵

³⁰ Pozri najmä rozsudky zo 17. mája 2017, ERGO Poistovňa (C-48/16, EU:C:2017:377, body 29 až 31); z 21. decembra 2023, BMW Bank a i. (C-38/21, C-47/21 a C-232/21, EU:C:2023:1014, bod 206), a z 29. júla 2024, LivaNova (C-713/22, ďalej len „rozsudok LivaNova“, EU:C:2024:642, bod 43 a citovaná judikatúra).

³¹ Pozri rozsudky z 21. novembra 2023, BMW Bank a i. (C-38/21, C-47/21 a C-232/21, EU:C:2023:1014, bod 207), a LivaNova (bod 46).

³² V rozsudku z 13. decembra 2022, Baltijas Starptautiskā Akadēmija a Stockholm School of Economics in Riga (C-164/21 a C-318/21, EU:C:2022:785, body 36 a 41), Súdny dvor súhlasil s tým, že odpovie vnútroštátnym súdom na otázku, ako vykladať pojem „organizácia venujúca sa výskumu a šíreniu poznatkov“, ktorý bol definovaný v článku 2 bode 83 nariadenia Komisie (EÚ) č. 651/2014 zo 17. júna 2014 o vyhlásení určitých kategórií pomoci za zlučiteľné s vnútorným trhom podľa článkov 107 a 108 zmluvy (Ú. v. EÚ L 187, 2014, s. 1), uplatniteľnom na základe vnútroštátneho práva, a nie práva Únie [pozri v tejto súvislosti návrhy v opačnom zmysle, ktoré predniesla generálna advokátka Čapeta v spojených veciach Baltijas Starptautiskā Akadēmija a Stockholm School of Economics in Riga (C-164/21 a C-318/21, EU:C:2022:333, predovšetkým bod 66)]. Pozri rovnako rozsudok z 13. októbra 2022, Rigall Arteria Management (C-64/21, EU:C:2022:783, bod 25), v ktorom Súdny dvor odpovedal na prejudiciálnu otázku, hoci zmluva, o ktorú išlo, nepatrila do pôsobnosti smernice Rady 86/653/EHS z 18. decembra 1986 o koordinácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa samostatných obchodných zástupcov (Ú. v. ES L 382, 1986, s. 17; Mim. vyd. 06/001, s. 177), ktorej výklad sa požadoval. Pozri tiež rozsudok LivaNova (bod 43), v ktorom rozdelenie, o ktoré išlo vo veci samej, priamo nepatrilo do pôsobnosti šiestej smernice Rady 82/891/EHS zo 17. decembra 1982 o rozdelení akciových spoločností, vychádzajúcej z článku 54 ods. 3 bod g) zmluvy (Ú. v. ES L 378, 1982, s. 47; Mim. vyd. 17/001, s. 50), ale Súdny dvor rozhodol, že má právomoc na výklad pojmu „prvok pasívneho majetku“, ktorý nie je pridelený v návrhu podmienok rozdelenia, uvedeného v článku 3 ods. 3 písm. b) šiestej smernice 82/891, najmä preto, lebo vnútroštátny súd spresnil, že vnútroštátne ustanovenie občianskeho zákonníka, o ktoré išlo v spore vo veci samej, preberalo do vnútroštátneho práva tento článok 3 ods. 3 písm. b) tejto smernice a že taliansky zákonodarca sa preto rozhodol uplatňovať ho na rozdelenia, o ktoré išlo v prejednáwanej veci.

³³ Pre vysvetlenie týchto pojmov pozri najmä návrhy, ktoré predniesli generálny advokát Cruz Villalón vo veci Allianz Hungária Biztosító a i. (C-32/11, EU:C:2012:663, bod 29); generálny advokát Pikamäe v spojených veciach Deutsche Post a i. (C-203/18 a C-374/18, EU:C:2019:502, body 46 a 49), ako aj generálny advokát Bobek vo veci J & S Service (C-620/19, EU:C:2020:649, body 55 a 56).

³⁴ Pozri v tejto súvislosti uznesenie z 9. septembra 2014, Parva Investitsionna Banka a i. (C-488/13, EU:C:2014:2191, bod 29).

³⁵ Pozri návrhy, ktoré predniesol generálny advokát Wahl v spojených veciach Venturini a i. (C-159/12 až C-161/12, EU:C:2013:529, bod 50), podľa ktorého má Súdny dvor právomoc len vtedy, „ak je jasné, že výklad, ktorý podá, bude pre vnútroštátny súd záväzný, inak bude otázka hypotetická... a bude mať za následok zneužitie konania upraveného v článku 267 ZFEÚ“.

60. V prejednávanej veci vnútroštátny súd spresnil, že pojem „spotrebiteľ“ uvedený v § 52 ods. 4 slovenského Občianskeho zákonníka preberá pojem definovaný v článku 2 písm. b) smernice 93/13 a že Slovenská republika prostredníctvom § 18 ods. 4 zákona o advokácii „v otázke odmien advokátov za právne služby... zaviedla uplatňovanie pojmu spotrebiteľ“. Tento súd z toho v podstate vyvodzuje, že kladná odpoveď na jeho druhú prejudiciálnu otázku by mu tak na základe uplatnenia týchto spojených ustanovení umožnila rozhodnúť v spore vo veci samej.

61. Je pravda, že v dotknutom ustanovení vnútroštátneho práva sa výslovne neobjavuje odkaz na právo Únie a vnútroštátny súd nepredkladá v tejto súvislosti žiadny konkrétny dôkaz (napríklad prípravné práce). Iba vnútroštátny súd má však právomoc na výklad vnútroštátneho práva v rámci systému súdnej spolupráce zavedeného článkom 267 ZFEÚ. Okrem toho slovenská vláda nepopiera, že pojem „spotrebiteľ“, ktorého výklad sa požaduje, sa bude uplatňovať v tomto prípade, aj keď ho navrhuje vyložiť skôr s prihliadnutím na informačnú povinnosť, a teda s prihliadnutím na článok 5 ods. 1 písm. c) a článok 5 ods. 4 smernice 2011/83 o právach spotrebiteľov.

62. Navyše § 52 Občianskeho zákonníka, citovaný vnútroštátnym súdom v jeho návrhu na začatie prejudiciálneho konania, sa v odseku 2 týka ustanovení o spotrebiteľských zmluvách, pričom najmä stanovuje, že sa použijú v podstate vždy, keď je to na prospech spotrebiteľa, pričom odlišné zmluvné dojednania a dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné, čo nás odkazuje na smernicu 93/13 o nekalých podmienkach a potvrdzuje informáciu vnútroštátneho súdu, že § 52 slovenského Občianskeho zákonníka preberá pojem „spotrebiteľ“ uvedený v smernici 93/13.

63. Napokon nemám dôvod pochybovať o tom, že vnútroštátny súd považuje výklad Súdneho dvora za záväzný, pretože zdôrazňuje, že odpoveď Súdneho dvora mu umožní rozhodnúť v spore vo veci samej.

64. Treba sa preto domnievať, že slovenský zákonodarca chcel priamo a nepodmienenene odkázať na pojem „spotrebiteľ“ v zmysle smernice 93/13, aby sa ten istý pojem „spotrebiteľ“ uplatňoval vo vnútroštátnych situáciách, ktoré upravuje toto ustanovenie slovenského Občianskeho zákonníka a v situáciách, ktoré upravuje smernica 93/13.

65. Z toho vyplýva, že skutočnosť, že situácia, o ktorú ide vo veci samej, nepatrí do pôsobnosti smernice 93/13, nebráni Súdnemu dvoru, aby uznal svoju právomoc, keďže sa možno domnievať, že slovenský zákonodarca sa rozhodol uplatniť tento pojem „spotrebiteľ“³⁶.

66. Po tretie sa domnievam, že existuje záujem Únie na zachovaní pojmovej jednotnosti pojmu „spotrebiteľ“ v „právne a funkčne porovnateľných“ vnútroštátnych a európskych kontextoch³⁷, čo je prípad, keď sledujú rovnaký cieľ a týkajú sa toho istého predmetu, ako v prejednávanej veci.

³⁶ Pozri v tomto zmysle rozsudok zo 16. marca 2006, Poseidon Chartering (C-3/04, EU:C:2006:176, bod 17). Pozri rovnako rozsudok z 19. októbra 2017, Europamur Alimentación (C-295/16, EU:C:2017:782, body 30 až 33), v ktorom Súdny dvor vyslovil, že má právomoc, keďže ustanovenia smernice 2005/29 o nekalých obchodných praktikách sa prostredníctvom vnútroštátneho práva uplatňovali na také situácie, ako bola situácia v spore vo veci samej, hoci tieto situácie nepatrili do pôsobnosti tejto smernice. Pozri tiež rozsudok z 11. júla 2024, Skarb Państwa (Neznačné omeškanie alebo nízka výška pohľadávky) (C-279/23, EU:C:2024:605, body 19 a 20). Pozri napokon rozsudky už uvedené v poznámke pod čiarou 32 v bode 57 vyššie.

³⁷ Pozri návrhy, ktoré predniesol generálny advokát Bobek vo veci J & S Service (C-620/19, EU:C:2020:649, body 43 až 45, 54 až 61 a 71 až 73).

67. Je pravda, že neexistuje jediná definícia „spotrebiteľa“ v práve Únie³⁸ a každá smernica obsahuje svoju vlastnú definíciu pojmu „spotrebiteľ“, ktorá je relevantná na účely daného aktu.³⁹ Okrem toho je tento pojem „spotrebiteľ“ vykladaný extenzívnejšie alebo reštriktívnejšie v závislosti od dotknutých aktov sekundárneho práva.⁴⁰

68. Pojem „spotrebiteľ“ v zmysle jednej smernice možno teda iba opatrne „extrahovať“ z pôsobnosti aktu Únie, na účely ktorého je definovaný.

69. Smernica 93/13 sa však vzťahuje na veci týkajúce sa právnej úpravy Únie, ktorá v členských štátoch harmonizuje špecifickú oblasť práva. V dôsledku toho sa pravidlá, ktoré sú obsiahnuté v tejto právnej úprave, uplatňujú bez ohľadu na výlučne vnútroštátnu povahu situácie, o ktorú ide vo veci samej. Uvedená úprava sa uplatňuje aj na situácie, ktoré nemajú cezhraničný prvok.⁴¹

70. Navyše systém ochrany zavedený smernicou 93/13 sa zakladá na tom, že spotrebiteľ sa nachádza v slabšom postavení vo vzťahu k dodávateľovi. Platí to však aj v prípade rôznych európskych spotrebiteľských smerníc.⁴² Ak totiž formulácie neobsahujú podstatné rozdiely, Súdny dvor vykladá pojmy podobne a už mal príležitosť zdôrazniť rozhodnutie normotvorcu Únie dať definícii „spotrebiteľa“ horizontálnu pôsobnosť.⁴³

71. Myslím si preto, že za konkrétnych okolností prejednávanej veci, ktoré umožňujú konštatovať, že vnútroštátny a európsky kontext, na ktoré odkazuje vnútroštátny súd, sú „právne a funkčne porovnateľné“, existuje záujem Únie na tom, aby pojem „spotrebiteľ“ obsiahnutý v smernici 93/13 bol Súdnym dvorom vyložený jednotne, aby sa zabránilo riziku rozdielných výkladov v tejto súvislosti v rámci vnútroštátnych ustanovení.

72. Za týchto okolností sa domnievam, že Súdny dvor má právomoc rozhodnúť o druhej otázke predloženej vnútroštátnym súdom.

³⁸ Pozri najmä návrhy, ktoré predniesla generálna advokátka Medina vo veci Banco de Santander (Zastúpenie individuálnych spotrebiteľov) (C-346/23, EU:C:2024:690, bod 63) k pojmu „spotrebiteľ“ v smernici Európskeho parlamentu a Rady 2004/39/ES z 21. apríla 2004 o trhoch s finančnými nástrojmi, o zmene a doplnení smerníc Rady 85/611/EHS a 93/6/EHS a smernice Európskeho parlamentu a Rady 2000/12/ES a o zrušení smernice Rady 93/22/EHS 2004/39/ES (Ú. v. EÚ L 145, 2004, s. 1; Mim. vyd. 06/007, s. 263), nazývanej „smernica MiFID I“. Pozri tiež STUYCK, J.: La notion de consommateur en droit de l'Union européenne. In: COMBET, M.: *Le Droit européen de la consommation au XXIe siècle, État des lieux et perspectives*. Bruxelles: Bruylant, 2022, s. 25.

³⁹ Smernica 93/13 tak spresňuje, že definuje pojem „spotrebiteľ“ „v zmluvách podliehajúcich tejto smernici“.

⁴⁰ Uvedený pojem je vykladaný extenzívne v aktoch chrániacich spotrebiteľa, ako je napríklad smernica 93/13, ale reštriktívne v aktoch týkajúcich sa súdnej právomoci (pozri body 42 až 45 vyššie).

⁴¹ Pozri rozsudok z 31. mája 2018, Sziber (C-483/16, EU:C:2018:367, body 58 a 59).

⁴² Rovnaká definícia je napríklad prevzatá do smerníc 2011/83 (o právach spotrebiteľov), 2005/29 (o nekalých obchodných praktikách podnikateľov voči spotrebiteľom na vnútornom trhu, smernice Európskeho parlamentu a Rady 2013/11/EÚ z 21. mája 2013 o alternatívnom riešení spotrebiteľských sporov, ktorou sa mení nariadenie (ES) č. 2006/2004 a smernica 2009/22/ES (smernica o alternatívnom riešení spotrebiteľských sporov) (Ú. v. EÚ L 165, 2013, s. 63), a smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/771 z 20. mája 2019 o určitých aspektoch týkajúcich sa zmlúv o predaji tovaru, ktorou sa mení nariadenie (EÚ) 2017/2394 a smernica 2009/22/ES a zrušuje smernica 1999/44/ES (Ú. v. EÚ L 136, 2019, s. 28), čiže „spotrebiteľ“ je každá fyzická osoba, ktorá „koná na účely, ktoré sa netýkajú jej obchodnej ani podnikateľskej činnosti, remesla ani povolania“, čo sa v podstate nelíši od definície spotrebiteľa v smernici 93/13 („ktorá... koná s cieľom, nevzťahujúcim sa k jej obchodom, podnikaniu alebo povolaniu“).

⁴³ Pozri napríklad rozsudok YYY. (body 40 a 45).

O prípustnosti druhej prejudiciálnej otázky

73. Pokiaľ z toho, že slovenská vláda spomína uznesenie Rozhlas a televízia Slovenska z 28. apríla 2022⁴⁴, možno vyvodiť, že namieta neprípustnosť druhej prejudiciálnej otázky, stručne pripomením, že pri otázkach týkajúcich sa práva Únie platí domnienka relevantnosti. Súdny dvor tak môže odmietnuť návrh predložený vnútroštátnym súdom len vtedy, ak je zjavné, že požadovaný výklad práva Únie nijako nesúvisí s existenciou alebo predmetom sporu vo veci samej, ak ide o hypotetický problém alebo ak Súdny dvor nedisponuje skutkovými a právnymi podkladmi nevyhnutnými na to, aby dal užitočnú odpoveď na otázky, ktoré sú mu položené. Z ustálenej judikatúry, ktorá sa v súčasnosti odráža v článku 94 rokovacieho poriadku, takisto vyplýva, že nevyhnutnosť dospieť k výkladu práva Únie, ktorý bude pre vnútroštátny súd užitočný, vyžaduje, aby vnútroštátny súd vymedzil skutkový a právny rámec, do ktorého spadajú ním kladené otázky, alebo aby prinajmenšom objasnil skutkové predpoklady, na ktorých sú tieto otázky založené. Návrh na začatie prejudiciálneho konania navyše musí uvádzať presné dôvody, ktoré viedli vnútroštátny súd k tomu, aby skúmal výklad práva Únie a usúdil, že je potrebné položiť prejudiciálnu otázku Súdnemu dvoru.⁴⁵ Dôvodom podania návrhu na začatie prejudiciálneho konania nie je formulovanie poradných názorov na všeobecné alebo hypotetické otázky, ale potreba, ktorá je vnútorne spätá s efektívnym riešením sporu.⁴⁶

74. V prejednávanej veci si však myslím, že vnútroštátny súd splnil tieto požiadavky dostatočne vzhľadom na predložené informácie, najmä informácie zhrnuté v bode 60 vyššie.

75. Vnútroštátny súd totiž po prvé spresnil dôvody, pre ktoré požaduje tento výklad a význam, ktorý bude mať pre spor vo veci samej.⁴⁷ Aj keď sa, ako bolo uvedené vyššie, spor vo veci samej zjavne netýka zmluvnej podmienky, čiže vecne nepatrí do pôsobnosti smernice 93/13, požadovaný výklad práva Únie zodpovedá objektívnej potrebe nájsť riešenie sporu vo veci samej, a teda sa nezdá, že zjavne nesúvisí s existenciou alebo predmetom sporu vo veci samej.

76. Po druhé z podrobných informácií predložených vnútroštátnym súdom vyplýva, že otázka nie je hypotetická. Podotýkam, že tieto podrobné informácie napokon umožnili slovenskej vláde, ako aj Komisii vykonať právo predložiť pripomienky, ktoré im priznáva článok 23 Štatútu Súdneho dvora Európskej únie.

77. Po tretie si myslím, že Súdny dvor disponuje skutkovými a právnymi podkladmi nevyhnutnými na to, aby dal užitočnú odpoveď na otázky, ktoré sú mu položené.

78. Domnievam sa preto, že vnútroštátny súd splnil požiadavky uvedené v článku 94 rokovacieho poriadku, takže návrh na začatie prejudiciálneho konania je prípustný.

⁴⁴ Toto uznesenie o zjavnej neprípustnosti (C-638/21, EU:C:2022:339) sa týkalo sporu medzi slovenskou verejnoprávnou inštitúciou RTVS a platiteľom povinnej úhrady za vysielanie, a teda sa netýkalo zmluvy, ale právneho vzťahu upraveného zákonnými ustanoveniami. V uvedenom uznesení sa uvádza aj to, že vnútroštátny súd nemal žiadnu pochybnosť o tom, že žalobca nebol dodávateľom a žalovaný nebol spotrebiteľom (bod 22).

Uznesenie o zjavnej neprípustnosti zo 6. júna 2023, Rozhlas a televízia Slovenska (C-669/22, EU:C:2023:473), sa tiež týkalo sporu medzi RTVS a platiteľom úhrady za vysielanie, pričom Súdny dvor usúdil, že vzťah medzi vnútroštátnymi ustanoveniami a smernicou 93/13 nebol vysvetlený dostatočne jasne a presne (bod 29).

⁴⁵ Pozri najmä rozsudok LivaNova (body 53 a 54).

⁴⁶ Pozri rozsudok z 26. marca 2020, Miasto Łowicz a Prokurator Generalny (C-558/18 a C-563/18, EU:C:2020:234, bod 44).

⁴⁷ V tom sa prejednávajúca vec líši od situácie vo veci, v ktorej bolo vydané uznesenie z 28. apríla 2022, Rozhlas a televízia Slovenska (C-638/21, EU:C:2022:339, body 23 až 25).

O výklade článku 2 písm. b) smernice 93/13 v spojení s jej článkom 8

79. Vnútroštátny súd sa v podstate pýta, či sa má článok 2 písm. b) smernice 93/13 v spojení s článkom 8 tejto smernice vykladať v tom zmysle, že fyzickú osobu, ktorá využila služby advokáta na účely založenia obchodnej spoločnosti, ktorej konateľom a jedným z dvoch zakladateľov a spoločníkov sa mala stať, treba považovať za „spotrebiteľa“ v zmysle tohto ustanovenia.

80. Pripomínam, že postavenie dotknutej osoby ako „spotrebiteľa“ sa musí určiť z hľadiska funkčného kritéria spočívajúceho v posúdení, či predmetný zmluvný vzťah patrí do rámca činností, ktoré nesúvisia s obchodom, podnikaním alebo povolaním.⁴⁸ Súdny dvor už navyše uznal, že extenzívny výklad pojmu „spotrebiteľ“ je nevyhnutný na zabezpečenie ochrany všetkých fyzických osôb, ktoré sa v porovnaní s predajcom alebo dodávateľom nachádzajú v slabšom postavení.⁴⁹

81. V prejednávanej veci si myslím, že tak znenie definície „spotrebiteľa“, formulované v prítomnom čase,⁵⁰ ako aj kontext a cieľ ochrany spotrebiteľa sledovaný smernicou 93/13, svedčia pre záver, že žalovaného vo veci samej ako fyzickú osobu, ktorá ešte nevykonávala činnosť, na účely ktorej deklarovala advokátovi, že má záujem o jeho právne služby, treba považovať za „spotrebiteľa“. Nič totiž neumožňuje domnievať sa, že žalovaný vo veci samej už vykonával obchod, podnikanie alebo povolanie, do rámca ktorého by patrila táto zmluva o poskytnutí právnych služieb. Navyše toto posúdenie, ktoré prináleží vnútroštátnemu súdu, sa vykonáva k okamihu uzavretia zmluvy o poskytnutí právnych služieb v súlade s článkom 4 ods. 1 smernice 93/13 a v súlade s cieľom ochrany spotrebiteľa pri uzatváraní zmlúv s predajcom alebo dodávateľom.⁵¹ V tejto súvislosti musí vnútroštátny súd pri svojom posúdení zohľadniť všetky okolnosti veci, aby zistil, či dotknutá fyzická osoba konala v rámci svojho obchodu, podnikania alebo povolania alebo či konala s cieľom nesúvisiacim s touto činnosťou.⁵²

82. Postavenie dotknutej osoby ako „spotrebiteľa“ sa tak neurčuje v závislosti od jej cieľa stať sa prípadne hospodárskym subjektom, ale v závislosti od odpovede na otázku, či v čase uzavretia dotknutej zmluvy koná v rámci svojho obchodu, podnikania alebo povolania alebo nie.

83. Vzhľadom na informácie obsiahnuté v návrhu na začatie prejudiciálneho konania a s výhradou overení, ktoré v tejto súvislosti vykoná vnútroštátny súd, treba podľa môjho názoru v prejednávanej veci uznať postavenie spotrebiteľa. Myslím si napokon, že to isté by platilo aj pre pojem „spotrebiteľ“ v zmysle smernice 2011/83.

84. Domnievam sa, že pochybnosti, ktoré má vnútroštátny súd s prihliadnutím na rozsudok Gruber⁵³, treba *mutatis mutandis* vylúčiť z rovnakých dôvodov ako boli vysvetlené v bodoch 42 až 45 vyššie v súvislosti s rozsudkami z 3. júla 1997, Benincasa (C-269/95, EU:C:1997:337), a zo

⁴⁸ Pozri najmä rozsudok YYY. (bod 30).

⁴⁹ Pozri rozsudok YYY. (body 35 až 38 a citovanú judikaturu). Konkrétnejšie ku zmluvám medzi spotrebiteľmi a advokátmi pozri aj rozsudky z 15. januára 2015, Šiba (C-537/13, EU:C:2015:14), a z 12. januára 2023, D.V. (Odmena advokáta – Zásada hodinovej sadzby) (C-395/21, EU:C:2023:14).

⁵⁰ Spotrebiteľ je tak každá fyzická osoba, ktorá „koná“ s cieľom nevzťahujúcim sa k „jej“ obchodom, podnikaniu alebo povolaniu, čo naznačuje, že skutočnosť, či ide o obchod, podnikanie alebo povolanie alebo nie, sa posudzuje v okamihu uzavretia zmluvy. To je okamih, keď spotrebiteľ potrebuje byť chránený.

⁵¹ V súlade s článkom 4 ods. 1 smernice 93/13 „nekalosť zmluvných podmienok sa hodnotí so zreteľom na povahu tovaru alebo služieb, na ktoré bola zmluva uzatvorená a na všetky okolnosti súvisiace s uzatvorením zmluvy, v dobe uzatvorenia zmluvy a na všetky ostatné podmienky zmluvy alebo na inú zmluvu, od ktorej závisí“.

⁵² Pozri rozsudok z 24. októbra 2024, Zabitoń (C-347/23, EU:C:2024:919, bod 31).

⁵³ Rozsudok z 20. januára 2005 (C-464/01, EU:C:2005:32).

14. marca 2013, Česká spořitelna (C-419/11, EU:C:2013:165). Ako už totiž rozhodol Súdny dvor, reštriktívny výklad pojmu „spotrebiteľ“ podaný v tomto rozsudku Gruber na účely určenia pôsobnosti odchylných pravidiel právomoci uvedených v článkoch 13 až 15 Bruselského dohovoru v prípade zmluvy s dvojakým účelom, nemožno analogicky rozšíriť na pojem „spotrebiteľ“ v zmysle článku 2 písm. b) smernice 93/13.⁵⁴

85. Vzhľadom na všetky predchádzajúce úvahy navrhujem Súdnemu dvoru, aby odpovedal na druhú prejudiciálnu otázku tak, že pojem „spotrebiteľ“ v zmysle článku 2 písm. b) smernice 93/13 v spojení s článkom 8 tejto smernice, sa má vykladať v tom zmysle, že postavenie „spotrebiteľa“ má fyzická osoba, ktorá uzavrela zmluvu, ktorej predmetom sú právne služby na účely založenia spoločnosti, ktorej konateľom a jedným z dvoch zakladateľov a spoločníkov sa mala stať táto fyzická osoba, s výhradou overení, ktoré prináleží vykonať vnútroštátnemu súdu, týkajúcich sa okolností danej veci, ktorých cieľom je najmä posúdiť, či dotknutá osoba konala alebo nekonala v rámci svojho obchodu, podnikania alebo povolania.

Návrh

86. Vzhľadom na všetky predchádzajúce úvahy navrhujem Súdnemu dvoru, aby odpovedal na prejudiciálne otázky, ktoré položil Mestský súd Bratislava IV (Slovensko) takto:

1. Článok 1 ods. 2 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2011/7/EÚ zo 16. februára 2011 o boji proti oneskoreným platbám v obchodných transakciách znení zmien v spojení s článkom 2 bodmi 1 a 3 a článkom 6 ods. 1 tejto smernice

sa má vykladať v tom zmysle, že:

pokiaľ neexistujú iné okolnosti, ktoré by umožňovali dospieť k záveru, že fyzická osoba konala v rámci systematickej a sústavnej nezávislej hospodárskej alebo odbornej činnosti, čo prináleží overiť vnútroštátnemu súdu, skutočnosť, že táto osoba využila služby advokáta na účely založenia obchodnej spoločnosti, ktorej konateľom a jedným z dvoch zakladateľov a spoločníkov sa mala stať, nemôže sama osebe stačiť na to, aby táto osoba bola kvalifikovaná ako „podnik“, a teda aby transakcia uzavretá s advokátom bola kvalifikovaná ako „obchodná“.

2. Pojem „spotrebiteľ“ v zmysle článku 2 písm. b) smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, zmenenej smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2011/83/EÚ z 25. októbra 2011, v spojení s jej článkom 8

sa má vykladať v tom zmysle, že:

zahŕňa fyzickú osobu, ktorá uzavrela zmluvu, ktorej predmetom sú právne služby na účely založenia spoločnosti, ktorej konateľom a jedným z dvoch zakladateľov a spoločníkov sa mala stať táto fyzická osoba, s výhradou overení, ktoré prináleží vykonať vnútroštátnemu súdu, týkajúcich sa okolností danej veci, ktorých cieľom je najmä posúdiť, či dotknutá osoba konala alebo nekonala v rámci svojho obchodu, podnikania alebo povolania.

⁵⁴ Rozsudok YYY. (bod 51).